

Rok 1905.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXII. — Wydana i rozesłana 7. października 1905.

Treść: Nr. 156. Rozporządzenie, zawierające policyjne przepisy bezpieczeństwa dla ruchu samochodów i motocyklów.

156.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych w porozu- mieniu z Ministerstwem skarbu z dnia 27. września 1905,

zawierające policyjne przepisy bezpieczeństwa dla
ruchu samochodów i motocyklów.

Rozdział I.

Postanowienia ogólne.

§ 1.

Przepisy tego rozporządzenia stosują się do takich na publicznych drogach kursujących wozów motorowych, które nie bieżą po szynach (samochody i motocykle). Wyjęte z pod tych przepisów są motorowe sikawki oraz takie wozy motorowe, które nie służą ani do przewozu osób ani do transportu ciężarów, jakoto: parowe walce drogowe i t. p.

Zarobkowe utrzymywanie w ruchu wozów motorowych dla publicznego przewozu osób i ciężarów podlega oprócz zawartych w tem rozporządzeniu przepisów, także odnośnym przepisom policyi przemysłowej.

Rozdział II.

Postanowienia, dotyczące konstrukcyi i urządzenia wozów motorowych.

§ 2.

Każdy wóz motorowy musi się dać odpowiednio kierować, a kierownica jego tak musi być sporządzona, by zabezpieczała pewne działanie przyrzędu w każdej chwili.

Wozy motorowe, których ciężar przekracza 350 kg, muszą mieć przyrząd zwrotny.

§ 3.

Samochody muszą być zaopatrzone w co najmniej dwa niezależne od siebie, silne hamulce, z których jeden działać ma bezpośrednio na koła rozpędowe lub na części konstrukcyjne, stałe z kołami połączone. Każdy z hamulców musi sam wystarczyć do zatrzymania wozu w odpowiednim czasie. Jeden z tych dwóch hamulców musi być nożny.

Przy motocyklach wystarczy jeden hamulec ręczny.

§ 4.

Każdy wóz motorowy, którego ciężar przekracza 350 kg i który nie posiada hamulca także wstecz działającego, opatrzyć należy poruszającym z siedzenia kierownika, pewnie działającym przyrzędem zamykającym lub podporą w celu zabezpieczenia wozu na pochyłościach od stoczenia się.

§ 5.

Wszystkie dźwignie i rączki mechanizmu tak należy umieścić, by kierownik wozu mógł je wprawić w ruch bez niebezpieczeństwa pomyłki i bez odwracania oczu od drogi.

§ 6.

Naczynia na łatwo zapalne materiały, jak benzyna, nafta, spirytus, gaz, sporządzone być muszą szczelnie z ogniotrwałego, odpowiednio mocnego materiału, oraz umieszczone w sposób, zabezpieczający ile możności przed działaniem temperatury i uszkodzeniami z zewnątrz. Otwory do napelniania zabezpieczyć należy od wybuchu.

Akumulatory muszą być w ten sposób w przyrząd wbudowane, by rozpryskiwanie się kwasów było niemożliwe.

§ 7.

Każdy wóz motorowy musi mieć donośny przyrząd sygnałowy.

§ 8.

U samochodów muszą być z przodu co najmniej dwie mocno świecące latarnie sygnałowe o bezbarwnych szklach, oznaczające granice szerokości i rzucające w ten sposób światło na drogę, by kierownik mógł ją co najmniej na 20 m przed wozem widzieć.

Motocykle muszą mieć latarnię sygnałową z przodu. Jeżeli do motocykla przyłączone jest z boku drugie siedzenie, wtedy i na niem ma być latarnia sygnałowa, oznaczająca zewnętrzne granice szerokości.

§ 9.

Każdy wóz motorowy musi być zaopatrzony w przyrząd, wykluczający wprawienie wozu w ruch przez osoby niepowołane.

§ 10.

Każdy wóz motorowy tak musi być zbudowany, by zapobiegał zbyt niemu hałasowi, dokuczliwemu wywiązywaniu się dymu, uchodzeniu pary i gazów, wreszcie wypadaniu żarzących się części opału i niedopalków.

§ 11.

Nowe wozy motorowe nosić mają tablicę z firmą wytwórcy i liczbę fabrykatu.

Rozdział III.

Badanie i zatwierdzanie wozów.

§ 12.

Na drogach publicznych jeździć wolno z reguły (§ 20) tylko takimi wozami motorowymi, które urzędownie zbadano i zatwierdzono.

Badanie i zatwierdzenie może dotyczyć pewnego typu lub też poszczególnego wozu.

§ 13.

Podanie o zatwierdzenie pewnego typu wozów motorowych wnieść ma wytwórca lub jego pełnomocnik do politycznej władzy krajowej. Podanie takie wnosi się do tej politycznej władzy krajowej, w której okręgu administracyjnym fabryka się znajduje, jeżeli zaś chodzi o typy zagranicznego pochodzenia, do tej politycznej władzy krajowej, w której okręgu administracyjnym leży miejsce pobytu zastępcy zagranicznego fabrykanta. Podanie zawierać ma nazwisko i siedzibę wytwórcy.

Jako załączki dodać należy w dwóch egzemplarzach:

1. przekrojowy rysunek wozu, uwidoczniający w szczególności motor wraz z przeniesieniem, urządzenia kierownic i hamulców, w rozmiarze co najmniej $\frac{1}{10}$ naturalnej wielkości;

2. techniczny opis przedłożonego do badania typu; opis ten obejmować ma następujące szczegóły:

- a) ogólny opis wozu;
- b) źródło siły i system motoru;
- c) napięcie motoru w ilości sił koni i liczbę obrotów w minucie;
- d) u motorów ze spalaniem, względnie wybuchowych, opis przyrządów zapalających i ochładzających, u motorów parowych opis dotyczącego przyrządu, wytwarzającego parę, u elektrycznych motorów zaś opis akumulatorów lub dynamomaszyn wraz z przyrządem rozprędkowym;
- e) opis przeniesienia siły i kierownicy;
- f) ilość i rodzaj hamulców oraz stosunek ich przenośni;
- g) przyrządy oświetlające i sygnałowe; ponadto u samochodów:
  - h) najwyższą długość, szerokość i wysokość wozu, rozkład i rozpiętość kół, ciężar wozu i obciążenie sprych, u wozów ciężarowych także szerokość sprych i siłę dźwignia;
  - i) ilość dających się hamować kół i odpowiadającą im część ciężaru.

§ 14.

Decyzja o dopuszczeniu pewnego typu należy do władzy krajowej

Przed jej powzięciem stwierdzić należy drogą badania, czy przedstawiony typ nadaje się do dopuszczenia go do ruchu na publicznych drogach. Do przeprowadzenia badań tego rodzaju ustanowić mają polityczne władze krajowe jedną lub w miarę potrzeby kilka komisji, złożonych ze znawców. Komisja wydaje swoją opinię na podstawie przedłożonych opisów i rysunków, tudzież na podstawie próbnej jazdy wozem, odpowiadającym opisowi i rycinie.

§ 15.

Jeżeli dopuszczeniu pewnego typu nie stoi na przeszkodzie, wystawia polityczna władza krajowa podającemu urzędowe potwierdzenie przyjęcia typu, zawierające nazwisko i siedzibę wytwórcy oraz szczegóły, wymienione w §ie 13, punkt 2, dalej szkic wozu i urzędowych oznaczeń typu. W razie przeciwnym należy prośbę z podaniem powodów odrzucić.

§ 16.

Wytwórca zatwierdzonego typu, względnie tuższy jego zastępca winien przy dostarczaniu wozu, odpowiadającego takiemu typowi, wydać nabywcy odpis urzędowego zatwierdzenia, umieszczając w nim dodatkowo bieżący numer wytworu oraz poświadczenie, że wóz ten co do konstrukcyi maszynowej i urządzeń bezpieczeństwa odpowiada w zupełności zatwierdzonemu typowi. Za prawdziwość osnowy potwierdzenia odpowiada wytwórca, względnie jego zastępca.

Każdy taki certyfikat musi być zaopatrzony w widymat tej politycznej władzy powiatowej, względnie rządowej władzy policyjnej, w której okręgu urzędowym leży fabryka lub miejsce pobytu tutejszego zastępcy zagranicznego wytwórcy.

W razie późniejszej zmiany właściciela wozu winien sprzedawca oddać ten certyfikat następnemu posiadaczowi. Nie wolno udzielać certyfikatu posiadaczowi innego wozu.

§ 17.

Dla takich wozów motorowych, co do których określonym w §ie 16 certyfikatem nie udowodniono, że zgadzają się z jednym z zatwierdzonych typów, dalej dla takich wozów, które wskutek późniejszych

konstrukcyjnych zmian istotnych części składowych mechanizmu nie odpowiadają więcej zatwierdzonemu typowi, winien posiadacz przed użyciem wozu w publicznym obrocie postarać się o zatwierdzenie.

Do podań, badania i zatwierdzania stosują się analogicznie postanowienia §§ów 13, 14 i 15, z tem, że wymagany w §ie 13 przekrojowy rysunek zastąpić można szkicem lub dostatecznie wyraźną fotografią wozu.

§ 18.

Członkowie komisji badawczej otrzymują za swój trud wynagrodzenie (takse za badanie), którego wysokość oznacza polityczna władza krajowa.

Takse za badanie składa proszący o nie przy wnoszeniu podania.

§ 19.

Certyfikaty, wystawione w poszczególnych krajach na zasadzie dotychczasowych przepisów, przed wydaniem tego rozporządzenia, a dotyczące zatwierdzenia i dopuszczenia wozów motorowych do publicznego obrotu, zachowują i nadal swą ważność.

§ 20.

Wozy motorowe, stanowiące własność skarbu wojskowego, wyjęte są z pod powyższych postanowień o badaniu i zatwierdzaniu wozów motorowych.

Ponadto nie stosują się te postanowienia do wozów motorowych, będących własnością podróźnych, przybywających z zagranicy wtedy, jeżeli wóz w innym państwie, które posiada podobne przepisy o badaniu wozów motorowych i użycza wzajemności, urzędownie zbadano i do ruchu dopuszczono, a używanie wozu w granicach państwa tutejszego nie trwa dłużej jak trzy miesiące.

W razie dłuższego pobytu w obrębie tych granic winien posiadacz wozu motorowego przed upływem okresu trzech miesięcy wnieść do władzy krajowej, w której okręgu administracyjnym przebywa, podanie o zbadanie i zatwierdzenie swego wozu.

Jeżeli wóz motorowy przybywającego z zagranicy podróźnego nie odpowiada warunkom, ustalonym w drugim rozdziale, winien posiadacz wozu motorowego w myśl postanowień tego rozporządzenia jeszcze nie zatwierdzonego, postarać się najpóźniej w przeciągu 14 dni o zbadanie i zatwierdzenie jego wozu u tej władzy krajowej, w której okręgu administracyjnym, właśnie przebywa. Aż do upływu tego terminu wolno wozu takiego z reguły

używać; używania tego może jednak z tytułu szczególnych wymogów policyi bezpieczeństwa zabronić polityczna władza powiatowa lub rządowa władza policyjna.

Dzień wstąpienia na tutejsze terytorium potwierdza podróżnemu jeden z urzędów, względnie jedna z władz, wymienionych w §§ach 33 i 34; potwierdzenie to należy każdej chwili na żądanie organów rządowych okazać.

Rozdział IV.

Kierownictwo wozów.

§ 21.

Od samoistnego kierowania wozów motorowych wykluczone są osoby, które nie ukończyły przynajmniej lat 18.

Kierować samoistnie wozami motorowymi, więcej niż jednorowymi, wolno dalej — pomijając wyjątki podane w §ie 25 — tylko tym, którzy uzyskali pozwolenie władz na to (licencya jazdy).

Licencye takie przyznawać należy z reguły tylko takim osobom, które uzdolnienie swe do kierowania wozem wykazały drogą egzaminu i nie są według postanowień pierwszego ustępu lub orzeczeniem władzy (§ 24) od uzyskania takiej licencyi wykluczone. Od składania egzaminu wolni są jednak kierownicy wozów motorowych, będących własnością skarbu wojskowego wtedy, jeżeli uzdolnienie swe wykażą świadectwem wojskowego komitetu technicznego.

§ 22.

Do przedsięwzięcia egzaminu, przewidzianego w §ie 21, ustanawia polityczna władza krajowa odpowiednią ilość komisarzy egzaminacyjnych oraz oznacza władzę, do której wnosić należy prośby o dopuszczenie do egzaminu. Każdy z kandydatów winien oznajmić, dla jakiego gatunku, względnie dla jakich gatunków wozów motorowych chce składać egzamin.

Egzamin rozeiwać się ma na wykazanie takiej znajomości maszynowej konstrukcyi wozów motorowych, których wymaga pewne kierowanie wozem z gatunku, względnie z gatunków, oznaczonych przez kandydata. Ponadto wykazać ma kandydat zapomocą próbnej jazdy praktyczne uzdolnienie do kierowania takim wozem. Wozów, służących do odbycia próbnej jazdy, dostarczyć mają w przypadku, jeżeli władza krajowa inaczej nie postanowi, kandydaci sami.

Z egzaminu, złożonego z pomyślnym wynikiem, należy wystawić świadectwo.

Względem taks egzaminacyjnych obowiązują postanowienia §u 18.

§ 23.

Na zasadzie świadectw, wymienionych w §§ach 21 i 22 i jeżeli w wydaniu licencyi niema przeszkód, objętych §em 21, wydaje petentom polityczna władza powiatowa ich miejsca zamieszkania — a jeżeli ono znajduje się w rajonie jednej z rządowych władz policyjnych, ta ostatnia — na ich żądanie licencyę jazdy. W każdej licencyi wymienić należy gatunek, względnie gatunki wozów, do których licencya się odnosi. Licencyę zaopatrzyć należy w fotografię uprawnionego do jazdy.

§ 24.

Udzieloną licencyę odebrać należy, jeżeli posiadacz jej ulegnie sąsądzeniu za czyn karygodny przeciw bezpieczeństwu życia, popełniony w ruchu wozu motorowego, lub jeżeli ulegnie karze z powodu takiego przekroczenia przepisów ruchu, które zaufanie do niego jako kierownika obniża.

Przy pozbawieniu licencyi orzec należy, czy wykluczenie od ponownego uzyskania licencyi trwać ma zawsze, czy tylko przez pewien oznaczony przeciąg czasu, w ostatnim przypadku zaś, czy w razie ponownego starania się kandydat ma ponownie złożyć egzamin.

Licencye odbiera polityczna władza powiatowa względnie rządowa władza policyjna miejsca zamieszkania ich posiadaczy.

§ 25.

Kierownicy wozów motorowych, przybywających z zagranicy, wolni są od obowiązku uzyskania przepisanej w §ie 21 licencyi jazdy wtedy, jeżeli mają świadectwo swego uzdolnienia do kierowania wozów motorowych, wystawione przez władzę państwa, w którym obowiązują podobne przepisy o kierowaniu wozami motorowymi i które używa wzajemności, oraz jeżeli pobyt ich w granicach tutejszych nie trwa dłużej, jak trzy miesiące.

W tych samych warunkach, pod którymi według §u 24 można odebrać licencyę jazdy, zabronić można kierownikom, wolnym w myśl ustępu 1 od obowiązku uzyskania licencyi, używania ich wozów w granicach tutejszego państwa.

Jeżeli warunki pierwszego ustępu nie zachodzą, obowiązany jest kierownik wozu motorowego, przybywającego z zagranicy, który nie posiada tutejszej licencyi jazdy, postarać się o nią jak najspieszniej, najpóźniej jednak do dnia ośmiu. W tymże czasie wolno mu kierować samoistnie wozem tylko tak długo, dopóki mu tego ze względów policyi bezpieczeństwa nie zabroni polityczna władza powiatowa lub rządowa władza policyjna.

Rozdział V.

Rozpoznawcze znamiona wozów motorowych.

§ 26.

Wozy motorowe muszą być opatrzone ustanowionymi przez władzę znamionami rozpoznawczymi.

O udzielenie znamion rozpoznawczych prosić mają posiadacze wozów motorowych, którzy mają tutaj swą siedzibę, w tej politycznej władzy powiatowej, w której okręgu ich siedziba się znajduje, jeżeli zaś siedziba ta leży w rejonie jednej z rządowych władz policyjnych, u teźże władzy.

§ 27.

Znamiona rozpoznawcze składają się z reguły z głoski łacińskiego abecadła i z liczby (numeru ewidencyjnego) w arabskich cyfrach.

Głoska oznacza kraj, względnie rejon (§ 28), w którym znamię rozpoznawcze wydano, podczas gdy liczba odpowiada numerowi rejestrowemu w spisie ewidencyjnym.

§ 28.

Każdy kraj otrzymuje swoją głoskę; tylko rejon wiedeńskiej c. k. dyrekcji policyi i c. k. dyrekcji policyi w Pradze oznacza się osobną głoską. Rozkład głosek uwidoczniiony jest w dołączonym spisie.

Dyrekcye policyi we Wiedniu i w Pradze wydają bieżące liczby od 1 począwszy tak dla samochodów jak i dla motocyklów, reszcie zaś władz w §ie 26 wymienionych wyznaczają szeregi liczb odnośne władze krajowe, które użyć mają tego samego szeregu liczb tak dla samochodów jak i dla motocyklów. Liczb więcej jak trzycyfrowych stosować nie wolno. Jeżeli w kraju jakimś lub rejonie wy-czerpano wszystkie szeregi liczb w granicach liczb trzycyfrowych, natenczas umieścić należy obok głoski rozpoznawczej liczbę I względnie II itd. rzymskimi cyframi a numerowanie zacząć znowu bieżąco od 1.

§ 29.

Władze, wymienione w §ie 26 (władze ewidencyjne), wydawać mają posiadaczom wozów, którzy o znamiona rozpoznawcze prosili, znamiona te w pisemnem i pieczęcią urzędową zaopatrzonem wygotowaniu. Wygotowanie to spisaniem być może na certyfikatach względnie świadectwach, wystawionych podług §u 16 względnie 17.

Każda władza ewidencyjna prowadzić ma rejestry, a mianowicie osobny rejestr dla samochodów,

osobny dla motocyklów. Do rejestru wpisywać należy przy każdym wygotowywaniu liczby ewidencyjnej, nazwisko i adres posiadacza oraz miejsce, w którym wóz stoi.

§ 30.

Znamiona rozpoznawcze umieszczone mają być łatwo czytelnymi głoskami czarnem pismem na białem tle. Zaopatrywanie ich ozdobami jest niedozwolonem.

U samochodów umieszczać należy znamiona rozpoznawcze z przodu i z tyłu, a mianowicie albo je wymalować na ścianie samego wozu alboważ przytwierdzić w łatwo widocznem miejscu tablicę z trwałego materiału o możliwie gładkiej powierzchni. Na tylnej ścianie umieścić należy znamiona rozpoznawcze w ten sposób, by głoska i ewentualnie rzymska cyfra była u góry a numer ewidencyjny pod niemi w odstępnie 2 *cm*. Wysokość tylnych znamion rozpoznawczych wynosić ma co najmniej 12 *cm*, grubość kreski cieniowanych co najmniej 2 *cm*. Na przodzie umieszczać można znamiona rozpoznawcze albo w tym samym porządku co z tyłu albo też poziomo obok siebie. W przypadku tym wynosić ma odstęp między głoską względnie rzymską cyfrą a numerem ewidencyjnym co najmniej 7 *cm*. Przednie znamiona rozpoznawcze muszą być conajmniej 8 *cm* wysokie, a ich kreski cieniowane co najmniej 1 *cm* grube.

U motocyklów umieszczać należy znamiona rozpoznawcze w łatwo widocznem miejscu; wysokość ich ma wynosić co najmniej 8 *cm* a grubość cieniowanych kreski co najmniej 1 *cm*.

Jeżeli motocykl ma z boku lub z tyłu wóz (siedzenie) dodatkowy, natenczas nietylko motocykl sam, ale i tylną ścianę wozu (siedzenie) dodatkowego zaopatryć należy znamionami rozpoznawczymi. Do znamion takich na dodatkowym wozie (siedzeniu) stosują się te same przepisy co do znamion rozpoznawczych na tylnej ścianie samochodów.

§ 31.

Właściciele kilku wozów motorowych winni z reguły postarać się o znamiona rozpoznawcze dla każdego ze swych wozów i każdy wóz otrzymuje swój numer ewidencyjny.

Przemysłowcom, którzy się trudnią fabrykacją wozów motorowych lub ich handlem można jednak na żądanie przydzielić w celu oznaczania wozów przy próbnym jazdach pewną liczbę numerów ewidencyjnych, nie związanych ściśle z pewnymi oznaczonymi wozami.

§ 32.

Gdy się opatrzone znamionami rozpoznawczymi wóz sprzedaje, jego siedzibę lub miejsce zamieszkania posiadacza na stałe przenosi, winien ów, na którego imię znamiona rozpoznawcze wygotowano, zawiadomić władzę ewidencyjną o zaszczej zmianie w ośmiu dniach po jej dokonaniu. Władza ewidencyjna winna — jeżeli nowa siedziba wozu leży w jej okręgu lub rejonie — sprostować daty w rejestrze, jeżeli jednak siedzibę tę przeniesiono do rejonu lub okręgu innej władzy ewidencyjnej, wykreślić numer ewidencyjny. W tym ostatnim przypadku winien ten, w którego posiadaniu wóz się znajduje, w ciągu ośmiu dni po zmianie właściciela względnie przeniesieniu siedziby zażądać u władzy ewidencyjnej, w której okręgu względnie rejonie nowa siedziba się znajduje, wydania nowych znamion rozpoznawczych. Aż do udzielenia tych nowych znamion używać ma właściciel dotychczasowych znamion rozpoznawczych.

Czasowe przeniesienie siedziby wozu czy też miejsca zamieszkania posiadacza nie zobowiązuje do zgłoszenia względnie uzyskania nowych znamion rozpoznawczych.

§ 33.

Motorowe wozy podróżnych, przybywających przez granicę celną, otrzymują znamiona rozpoznawcze od c. k. granicznej komory w miejscu przekroczenia granicy. Do znamion tych należy obok głosek rozpoznawczych dotyczącego obszaru administracyjnego i numeru ewidencyjnego umieścić jeszcze literę *Z* czerwonej barwy.

Komory graniczne mają prowadzić rejestr wydanych znamion rozpoznawczych, obejmujący numer ewidencyjny, nazwisko i miejsce zamieszkania posiadacza wozu oraz dzień wystawienia.

Każda komora graniczna otrzyma od odnośnej władze krajowej szeregi liczb jako numery ewidencyjne.

Tablice z numerami sporządzone być mogą także z odpowiednio grubego papieru. Tablic takich udzielają na żądanie komory graniczne. Poza tem mają co do przytwierdzenia i sporządzenia znamion rozpoznawczych zastosowanie postanowienia §u 30.

Jeżeli wóz nosi już inne znamiona rozpoznawcze, należy je zdjąć, przysłonić lub zakleić itp., by ich widać nie było.

Wydane przez graniczne komory znamiona rozpoznawcze są ważne tylko przez przeciąg trzech

miesiący. Jeżeli właściciel wozu motorowego pozostaje w obrębie monarchii przez czas dłuższy, winien zażądać wydania znamion rozpoznawczych po myśli §u 26 od tej politycznej władzy powiatowej względnie od tej rządowej władzy policyjnej, w której okręgu względnie rejonie przebywa.

Właściciele wozów motorowych, którzy na tej ostatniej drodze uzyskali znamiona rozpoznawcze, mają o wyjeździe wozu zagranicę zawiadomić władzę ewidencyjną.

§ 34.

Dla wozów motorowych, przybywających z królestwa węgierskiego, z Bośni lub Hercegowiny odbierać należy znamiona rozpoznawcze u tej politycznej władzy powiatowej, względnie rządowej władzy policyjnej, której okrąg lub rejon wóz na drodze swej najpierw mija. Oprócz głosek obszaru administracyjnego i numeru ewidencyjnego noszą wozy, przybywające z Węgier jeszcze głoskę *U* czerwonej barwy, wozy zaś z Bośni i Hercegowiny głoskę *G* również barwy czerwonej.

Pozatem stosują się do tych znamion rozpoznawczych analogicznie postanowienia §u 33.

§ 35.

Takim zagranicznym właścicielom wozów motorowych, którzy z wozami swymi często do monarchii tutejszej przybywają, może jedna z politycznych władz powiatowych względnie rządowych władz policyjnych, których okrąg względnie rejon leży blisko granicy, wydawać stałe znamiona rozpoznawcze. Do znamion tych mają zastosowanie postanowienia §§ów 27 do 30. Przenoszenie tych znamion na inne osoby jest wzbronione. O zmianach zamieszkania winien właściciel wozów zawiadomić władzę ewidencyjną.

§ 36.

Znamiona rozpoznawcze na wozach motorowych utrzymywać należy w dobrym i łatwo czytelnym stanie. Nie wolno ich w czasie jazdy zakrywać ani całkiem ani częściowo. W razie potrzeby należy je podczas jazdy częścięj oczyszczać z pyłu i kurzu drogowego.

§ 37.

Znamiona rozpoznawcze na tylnej ścianie samochodów należy podczas jazdy ich nocną porą na drogach publicznych jasno oświetlić lub zastąpić napisem transparentowym.

To samo dotyczy motocyklów — wtedy, jeżeli mają wóz (siedzenie) dodatkowy — odnośnie do znamion rozpoznawczych, umieszczonych na wozie dodatkowym.

Światło należy tak umieścić, by znamiona były dokładnie widzialne, by przechodnia nie oświecała i by latarnia, opatrzona bezbarwnymi szklami, służyła zarazem do oświetlenia.

Rozdział VI.

Przepisy dotyczące bezpieczeństwa ruchu.

§ 38.

Chyżość jazdy ma być bezwarunkowo taką, by ją kierownik mógł opanować a bezpieczeństwo osób i mienia na szwank nie było narażone. W razie słusznej obawy, że wóz spowoduje wypadki lub zakłóci ruch publiczny, winien kierownik wozu zmniejszyć odpowiednio jego chyżość, a w razie potrzeby wóz zatrzymać i motor zastanowić. Przepisów tych trzymać się należy zwłaszcza przy zbliżaniu się zaprzężonych wozów i trzód bydła.

§ 39.

W miejscach zamkniętych nie może chyżość przekraczać 15u kilometrów na godzinę (chyżość lekkiego i szybkiego wozu). Poza obrębem zamkniętych miejscowości nie wolno podnosić chyżości ponad 45 kilometrów na godzinę.

Jechać szybciej jak z chyżością 6 kilometrów na godzinę (tempo konia w stępie) nie wolno bezwarunkowo, jeżeli mgła utrudnia widzenie na odległość tudzież w miejscach, gdzie drogi nie widać jak na przykład na krzyżowaniu się, silnych skrętach drogi, przy wjeżdżaniu w bramy, wyjeżdżaniu z domów, dalej na mostach, wąskich ulicach, tam gdzie wozy nie mogą się minąć obok siebie, pośród nadzwyczajnie ożywionego ruchu i większych zbiegowisk.

§ 40.

W miejscach zamkniętych nie wolno jeździć z otwartą rurą dla odpływu gazów lub pary.

§ 41.

Sygnal ostrzegawczy dawać należy w razie potrzeby zawsze dość wcześnie.

§ 42.

Gdy zmrok zapada i jak długo trwa ciemność lub jeżeli mgła utrudnia widzenie na odległość,

musi się u wszystkich na publicznych drogach kursujących wozów motorowych palić światło w latarniach sygnałowych.

§ 43.

Kierownikowi nie wolno tak długo opuszczać wozu, dopóki nie zastanowi motorn, nie naciągnie hamulca i nie zabezpieczy się, że nikt niepowołany nie zdoła wozu w ruch wprowadzić.

§ 44.

Kierownik wozu motorowego (motorowy) winien urzędowe świadectwo zatwierdzenia jego wozu względnie typu (§ 16, 17 i 20), certyfikat kierownika i wygotowanie, zawierające znamiona rozpoznawcze mieć zawsze w podróży przy sobie i na urzędowe wezwanie okazać.

Na wezwanie organów bezpieczeństwa i nadzoru drogowego obowiązany jest kierownik natychmiast wóz zatrzymać podobnie jak i wtedy, gdy wóz jego spowoduje wypadek lub wyrządzi szkodę.

Jeżeli w wypadku takim ktoś poniósł obrażenia winien kierownik postarać się według możliwości o potrzebną pomoc.

§ 45.

Obowiązkiem właścicieli wozów motorowych jest mieć staranie o odpowiednią konserwację ważnych dla bezpieczeństwa ruchu części składowych wozów.

Odpowiadają oni za to, że wozami ich kierować będą tylko takie osoby, które przepisy tego rozporządzenia do tego upoważniają.

§ 46.

Wyścigi wozów motorowych odbywać wolno tylko za zezwoleniem politycznej władzy krajowej, która w tym względzie zasięgać ma opinii władz miejscowych.

Rozdział VII.

Postanowienia końcowe.

§ 47.

Przekroczenia przepisów tego rozporządzenia — o ile nie podpadają pod powszechną ustawę karną — karane będą według rozporządzenia ministerjalnego z dnia 30. września 1857, Dz. u. p. Nr. 198.

§ 48.

Postanowienia, objęte tem rozporządzeniem, nabierają mocy obowiązującej w trzy miesiące po ogłoszeniu

W tym samym czasie tracą moc obowiązującą wydane w poszczególnych krajach rozporządzenia względem ruchu samochodów i motocyklów na drogach publicznych (rozporządzenia c. k. namiestnictwa dolnoaustriackiego z dnia 19. września 1899, Dz. u. kr. Nr. 49, c. k. namiestnictw: czeskiego z dnia 29. stycznia 1900, Dz. u. kr. Nr. 13. górnoaustriackiego z dnia 20. lipca 1901, Dz. u. kr. Nr. 19, tyrolskiego i przedarulańskiego z dnia 28. sierpnia 1903, Dz. u. kr. Nr. 47, styryjskiego z dnia 18. czerwca 1904, Dz. u. kr. Nr. 62, dalej rozporządzenia c. k. rządów krajowych bukowinського z dnia 14. stycznia 1901, Dz. u. kr. Nr. 4, karyntyjskiego z dnia 30. maja 1903, Dz. u. kr.

Nr. 21, szląskiego z dnia 30. czerwca 1903, Dz. u. kr. Nr. 40, salcburskiego z dnia 27. maja 1904, Dz. u. kr. Nr. 28 i krainńskiego z dnia 2. lipca 1904, Dz. u. kr. Nr. 11).

Rozporządzenie to nie narusza w niczem zastosowania postanowień ustaw o policyi drogowej do samochodów i motocyklów jakoteż zastosowania przepisów o wypróbowywaniu i peryodycznem badaniu kotłów parowych, o zarządzeniach bezpieczeństwa dla zapobieżenia eksplozyom kotłów parowych tudzież o wykazywaniu uzdolnienia do obsługi i nadzoru kotłów i maszyn parowych.

Bylandt wlr.

Kosel wlr.

Spis głosek rozpoznawczych.

Wiedeński rejon policyjny	A	Pobrzeże	K
Dolna Austria z wyjątkiem wiedeńskiego rejonu policyjnego	B	Dalmacya	M
Górna Austria	C	Praski rejon policyjny	N
Solnogród	D	Czechy z wyjątkiem praskiego rejonu policyjnego	O
Tyrol	E	Morawa	P
Karyntya	F	Szląsk	R
Styrya	H	Galicya	S
Kraina	J	Bukowina	T
		Przedarulania	W